

ved, at toppen af granen engang var knækket, hvorefter der var vokset en krans af grene op. Reden var meget løst bygget af halm, kviksener og lign., og Stærene havde ikke gjort noget forsøg på at overdække redeskålen. Jeg besøgte ikke senere stedet. Plantagen ligger lige ved en nybygget gård, Sønderskov, den eneste på den sydlige ende af øen, og på gården har der sikkert kun været få egnede steder for redeanbringelse, hvorfor Stærene har set sig nødsaget til at bygge i grantræet.

To gange har jeg fundet Allike (*Colceus monedula*) ynglende i gamle reder af Husskade (*Pica pica*). Første gang var 17. maj 1949 i Thagård plantage, Humlum (6 km nordvest for Struer). Reden indeholdt da 5 æg, og 3. juni blev 4 unger ringmærket. Anden gang var 11. juni 1950, da 3 unger blev mærket i en husskaderede i en lille plantage ved Humlum kirke. Disse to mærkelige redeanbringelser må afgjort sættes i forbindelse med lukningen af Humlum kirketårn i foråret 1949, hvorved en allikekoloni på 20–30 par, der havde til huse der, blev hjemløse. Endelig er det vel ikke helt tilfældigt, at Alliken netop har valgt reder af Husskade, da disse er de eneste af vore større fritbyggede reder, der har lidt hulekarakter.

LEIF LYNEBORG JENSEN.

ANMELDELSER

POUL JESPERSEN: Danske Fugle, sjældnere Arter (106 pp., 14 farvetrykte tavler efter akvareller af INGEBORG FREDERIKSEN, 23 fotografier). — G. E. C. GAD, København 1952. Pris: 32 kr.

Dr. POUL JESPERSEN nåede desværre ikke at se sin smukke bog om sjældnere danske fugle udkomme. Den forelå færdig i manuskript ved hans uventede død den 20. december 1951, og kun små tilføjelser er gjort under den endelige udgivelse, som er besørget af dr. Å. VEDEL TÅNING.

Bogen er tænkt som et supplement til overlæge HELMS kendte populære serie fuglebøger: »Danske Fugle ved Hus og i Have«, »Danske Fugle ved Stranden«, »Danske Fugle i Skov, Mark og Mose«. HELMS efterstræbte ikke i sine bøger en fuldstændig behandling af alle i Danmark forekommende arter, han ville kun »yde en nyttig kundskab til de mange, der kender lidt til fugle og gerne vil vide noget mere«. Han medtog derfor kun de mere almindelige og iøjnefaldende arter. Man savnede imidlertid dog en del af de manglende arter, og det var således et ønske af mange fuglevenner, som dr. JESPERSEN imødekom med sin sidste bog.

Det har ikke været en let opgave for forfatteren at udvælge de arter, der mest trængte til en omtale. Naturligvis måtte i første række tages alle i HELMS bøger udeladte nogenlunde almindelige arter, som f. eks. Knopsvane, Temmincks ryle, Tredækker, Ride, Kjøver, Rør-

drum, Skarv, Havørn, Duehøg, Mosehornugle, Huldue, Vende-hals, Hedelærke, Topmejse. Vanskeligere var det at vælge mellem de virkelig sjældnere arter, thi bogens omfang tillod ikke at tage alle med. Men med den for dr. JESPERSEN karakteristiske mådeholdende takt og evne til at finde det rigtige, lykkedes det ham at gøre et sådant udvalg, som kan tilfredsstille enhver. Jeg ville måske dog have ønsket at forfatteren havde givet en fortegnelse over de arter, der endnu mangler, med korte bemærkninger om forekomsten. Af de nye i Danmark fundne fugle skulle Tyrkerduen have været med på farvetavlerne; den lader til at blive en almindelig ynglefugl i Danmark, men det er først sket i de sidste år.

Ialt er der behandlet 74 fuglearter, og det bliver således ikke meget mere end en side pr. art. I dette knappe rum har JESPERSEN med stort held fået næsten alt med, hvad der kunne siges om den pågældende fugl i Danmark. Det må fremhæves, at knapheden ikke er sket på bekostning af den sproglige udformning, som fuldtud står på højde med HELMS' særprægede, men dog klare og ligefremme sprog.

Frk. INGEBORG FREDERIKSENS illustrationer er fortræffelige. De følger sig stolt til hendes lange række fuglebilleder i HELMS' bogserie og er udført med stor omhu og sagkundskab, især hvad farvetonerne angår. Det er ikke hendes skyld, at nogle arter er blevet lidt blege ved reproduktionen. Frk. FREDERIKSENS mange dejlige vignetter ved begyndelsen og slutningen af hvert kapitel pynter meget på værket og nogle af dem er ganske henrivende, som f. eks. den lille familie Sorthalsede Lappedykkere i Utterslev mose eller Præstekraveungerne, som er sat ved det alfabetiske register.

De mange fotografier er af den usædvanlig høje standard, som karakteriserer alle ARTHUR CHRISTIANSENS optagelser. Papiret, tryk- ket, omslag – hele udstyret er så godt udført, som det kan forlanges. Bogen kan varmt anbefales alle fugleinteresserede); også specialister vil få megen glæde af den.

HANS JOHANSEN.

GRACE WATT: *The Farne Islands, their history and wild life.* (236 pp., 8 dobbelte og 1 enkelt sorttavle, tekstfigg.) – COUNTRY LIFE, London 1951. Pris: 30 s.

En fyldig og interessant fremstilling af forholdene på Farne Islands, som ligger i Nordsøen ud for det nordlige England. Efter en indledning følger et omhyggeligt udarbejdet afsnit om øernes historie; derpå omtales landskab og klima, og herefter følger ca. 120 sider om fuglefaunaen, som forf. navnlig interesserer sig for. Det er selvsagt havfuglene, der dominerer billedet i yngletiden; karakterfugle er bl. a. Storskarv, Ederfugl, Sølv- og Sildemåge, Ride, Hav- og Splitterne, Lomvie og Lunde. Af landfugle ruger en del arter, men kun i forholdsvis få par. Efter omtalen af fuglene følger et kapitel om Gråsælen, der har sin eneste øst-britiske yngleplads på disse øer. I et appendix følger bl. a. en systematisk fortegnelse over fuglene, hvor hver arts forhold på øerne er omtalt ganske kort; dernæst følger en liste over genfundne

ringfugle, der er mærket på Farne Islands; blandt disse skal nævnes en Ride (*Rissa tridactyla*) som blev tilbagemeldt fra Samsø knap 3 måneder efter mærkningen. En god bibliografi og et fyldigt index afslutter denne udmærkede bog. Tavlerne viser mange smukke fotografier af terræner, fugle og Gråsæler. LØPP.

R. S. R. RITTER: The Pocket Guide to British Birds. (XVI + 240 pp., 32 farvetavler og 24 sorttavler, alle dobbelte, adskillige tekstfigg., udført af R. A. RICHARDSON). – COLLINS, London 1952. Pris: 21 s.

På omslaget til denne meget smukke og anvendelige håndbog, beregnet for feltornithologiske studier står: The complete identification book. Der er gjort overordentlig meget for, at bogen kan svare til dette. Den er lovlig stor til at kunne kaldes en lommebog; men i en skuldertaske kan den nok finde plads, mens brugeren er på ekskursion.

Efter et forord af PETER SCOTT gives en vejledning i bogens benyttelse samt en række almindelige retningslinier ved iagttagelser af fugle i naturen. Herefter følger behandlingen af de forskellige fuglearter, der deles i 3 hovedgrupper efter deres sædvanlige opholdssted, på land, ved vand eller på og over vand (land, waterside & water birds); i hver afdeling er arterne inddelt efter størrelse fra very short (Fuglekonge, Digesvale) til huge (Trane, Svaner). Som hovedregel er fugle, der er truffet over 50 gange på de Britiske øer, omtalt.

I teksten til de enkelte arter omtales fjerdragt, struktur, bevægelser, stemme, feltkendetegn, sociale forhold, forekomststeder og udbredelse på de Britiske Øer. Tavlerne er meget smukke; forskellige fuglearter, som kan forveksles, er anbragt sammen, og på hver tavle findes en silhouet af en spurv som målestok.

Efter hovedteksten findes 4 nøgler, hvor henholdsvis fjerfarver, strukturelle træk, opførsel og forekomststeder er lagt til grund. Herefter følger 4 tillæg. Nr. 1 er et skema, der viser, hvornår de forskellige fugle kan træffes på de Britiske Øer. I nr. 2 anføres de arter, der kan forekomme i flere underarter. Nr. 3 er en liste over de repræsenterede fuglefamilier. Nr. 4 er en fortegnelse over sjældne fugle, d. v. s. arter med under 50 britiske forekomster. Bogen, der kan anbefales på det bedste til alle feltornithologer. LØPP.

F. W. BRÆSTRUP: Hjortebogen. (110 pp., 12 fotogr. tavler, enkelte tekstfig.). – HANS REITZEL, København 1952. Pris: 21.50 kr. ft.

Dette smukke værk indeholder sagkyndige og velskrevne skildringer af de danske hjortarters biologi. Når der her gøres opmærksom på denne bog, er det fordi forf. i sin behandling af hjortenes sociale forhold, parringsbiologi og psykologi lægger lignende synspunkter til grund, som anvendes i moderne ornithologi. Flere steder drages paralleler til fuglenes opførsel. F. S.

CARL FRIES & KAI CURRY-LINDAHL: Natur i Östergötland. Med förord av landshövding CARL HAMILTON. (356 pp., mange tekstfigg.). – SVENSK NATUR, Stockholm 1949. Pris: 28.50 sv. kr.; indb. 35 sv. kr.

ALBERT EKLUNDH & KAI CURRY-LINDAHL: Natur i Småland. Med förord av överståthållare TORSTEN NOTHIN. (442 pp., mange tekstfigg.). – SVENSK NATUR, Stockholm 1950. Pris: 32.50 sv. kr.; indb. 40 sv. kr.

ERIC PERSSON & KAI CURRY-LINDAHL: Natur i Gästrikland. Med förord av landshövding RICKARD SANDLER. (330 pp., mange tekstfigg.). – SVENSK NATUR, Stockholm 1950. Pris: 26.50 sv. kr.; indb. 33 sv. kr.

CARL SKOTTSBERG & KAI CURRY-LINDAHL: Natur i Halland. Med förord av H. K. H. Prins BERTIL. (404 pp., mange tekstfigg.). – SVENSK NATUR, Stockholm 1952. Pris: 46 sv. kr.; indb. 56 sv. kr.

Det ene bind følger nu tæt det andet i den smukke serie af svenske landskabsbeskrivelser. Det er virkelig en ganske imponerende indsats, som gøres; inden mange år må serien være afsluttet, og Sverige – og dermed hele Skandinavien – vil have et detailleret billede af afvekslingen, rigdommen og skønheden i den svenske natur. Fuglene udgør et væsentligt element i landskabernes natur, og hovedredaktørens forkærlighed for fuglene slår igennem i alle bindene. Alle emner, botanik, zoologi, geologi, fredningsforhold m. m., behandles af sagkyndige penne. Overalt slår en begejstring over naturen læseren i møde, og man bøjer sig i respekt for den hærskere af skribenter, som Sverige mønstrer, og som behersker deres emne og deres modersmål så godt. I intet andet skandinavisk land ville en tilsvarende indsats være mulig. F. S.

RODERICK DOBSON: The Birds of the Channel Islands. (252 pp., 14 tavler, hvoraf 1 enkelt og 12 dobbelte sorttavler af fugle og landskaber samt 1 stort kort af de vigtigste øer, enkelte tekstfigurer (kort af forskellige skær).) – STAPLES PRESS, Mandeville Place, London 1952. Pris: 30 s.

En fyldig og interessant behandling af fuglefaunaen på de engelske Kanaløer (Normanniske Øer). I indledningen omtales forskellige svingninger i fuglefaunaens sammensætning; således er Alpekrage og Klippedue forsvundet som rugende efter henholdsvis 1906 og 1923, mens Sulen begyndte at yngle først i 1940'erne. Ved omtale af de enkelte arter anføres foruden officielle engelske og franske betegnelser eventuelle lokalnavne på Jersey og Guernsey. Derefter omtales forekomst på disse to øer samt på øerne Alderney og Sark. Endvidere findes et afsnit af mere almindelig karakter samt, hvis det drejer sig om en ynglefugl, oplysninger om yngleforsøgene. Bag i bogen er der en god bibliografi og sagregistre. LØPP.